Vyučovací předmět: Občanská výchova **Ročník: 9.**

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy z RVP ZV	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
• rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství • provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy • diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání • rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti	• uvědomí si pojem občanství • vysvětlí smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech • seznámí spolužáky s konkrétními výsledky nejbližších voleb • posoudí úlohu nezávislého tisku v demokratickém státě • vymezí práva i povinnosti dítěte – doma, ve škole, ve společnosti • posoudí význam ochrany lidských práv a svobod • rozpozná netolerantní projevy v chování lidí • zaujímá aktivní postoj k proti intoleranci	**Občan** • volby, právo, význam voleb • povinnosti úřadů, vyřizování záležitostí • státní občanství, průkazy totožností • ovlivňování věcí veřejných ČR jako součást EU, výhody členství **Občan a právo** • odvětví práva ČR • občanskoprávní vztahy • vlastnictví • ochrana majetku • smlouvy • odpovědnost za škodu • protiprávní jednání – korupce, trestní postižitelnost **Právní ochrana** • trestní právo, děti a paragrafy	**Výchova demokratického občana** **občan, občanská společnost a stát** - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku) - Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; - úloha občana v demokratické společnosti - základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost) - principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná

a spolupráce při postihování trestných činů • rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi • na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení • vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější způsoby pojištění a navrhne, kdy je využít	• orientuje se v pracovněprávních vztazích • chápe zodpovědnost při zakládání rodiny • proniká do problematiky hospodaření státu • vyjmenuje různé formy vlastnictví • popíše způsob tvorby státního rozpočtu, zdroje příjmů, výdaje • vysvětlí funkci peněz a uvede příklady různých forem placení • seznámí se s možnostmi podnikání v ČR • dodržuje zásady hospodárnosti s penězi i se svěřeným majetkem	• přestupky • orgány právní ochrany **V pracovním poměru** • správná volba, zaměstnání **Rodina a zákony** • rodina z pohledu práva • náhradní rodinná péče • hospodaření-rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing **Hospodaření** • stát a národní hospodaření • státní rozpočet, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní • sociální síť • peněžní ústavy, banky a jejich služby- aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • právní subjekty podnikání	- komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů) **formy participace občanů v politickém životě** - volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby) - obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí **Environmentální výchova** **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** - programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti **vztah člověka k prostředí** - aktuální ekol. problém - nerovnoměrnost života na Zemi - prostředí a zdraví

• uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu • rozlišuje, ze který zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	• uvede příklady globálních problémů, klady a zápory • zamýšlí se o příčinách válek a ozbrojených konfliktů • přemýšlí o životě, zamyslí se sám nad sebou	**Globální svět** • problémy současného světa • ohrožené životní prostředí • globalizace – projevy, klady a zápory • významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení **Životní perspektivy** • životní plány a cíle	